

UMETNIČKA BIOGRAFIJA VERE ZLOKOVIĆ (izabrani biografski podaci) **Prilozi za biografiju Vere Zloković** - Autor teksta, Mihailo M. Ristić* (Izvodi iz šireg biografskog dela o Veri Zloković)

Vera Zloković, rođena je u Beogradu, 1949.g. Istaknuta umetnica, **kompozitor** ozbiljne muzike; aranžer; vokalna umetnica (mezzosopran); horovođa/dirigent; urednik TV emisije "Viva Musica Antiqua" (TV POLITIKA); osnivač, član i Umetnički direktor dva renomirana ranomuzička ansambla: **Musica Antiqua (Consort)**, Begrade, i **Musica Antiqua Serbiana**; muzički pedagog, i dugogodišnji muzikološki istraživač i, faktički, naš najistaknutiji ambasador izvođenja ranomuzičke umetnosti tokom svog višedecenijskog rada širom bivše SFRJ, SRJ i Republike Srbije, a isto tako i u inostranstvu, gde je sa svojim ansamblima uspešno predstavljala svetovnu i duhovnu muziku Zapada, kao i duhovnu muziku Pravoslavnih naroda Istoka (od najranije srednjevekovne muzike, preko renesansne, zaključno sa Barokom).

Od biografskih podataka, zanimljivo je još i da je ona rođena u porodici muzički veoma obrazovanih osoba; majka joj je bila Operska pevačica, rodom Nemica, iz Minhena, strankinja u našoj sredini, a deda Vere Zloković, po majci, je bio poreklom polu-Šveđanin / polu-Nemac, a njena baka Austrijanka, iz Salzburga. Treba istaći da je V. Zloković, sa svojim ansamblima, svojevremeno bila **predložena za Oktobarsku nagradu, godine 1988.g. (predlagači: akademik Stanojlo Rajičić, akademik Dušan Radić, i akademik dr Dimitrije Stefanović)**. Vera Zloković je, za zasluge za svoj ukupni istaknuti umetnički rad, **Dobitnik Nacionalne penzije Srbije** (po Preporuci **Akademika, prof dr Dimitrija Stefanovića**).
//**Videti prepis originalnog dokumenta uvaženog akademika, na kraju ove Biografije//

OBRAZOVANJE

- Osnovna škola "Žarko Zrenjanin" i "Aleksa Šantić", Beograd, a paralelno i Niža muzička škola "Kornelije Stanković" (6 godina / Klavir).
- Srednja muzička škola "Kornelije Stanković" (Teorijski odsek, sa paralelnim studijama klavira, 4 godine). Teorijski odsek je pohađala u klasama kompozitora **Vladana Radovanovića**, i **Roksande Pejovič**, a klavir u klasama **Hristine Petrovič**, i **Sanvile Jurišić**.
- Prvobitno započela studije **Kompozicije** na Muzičkoj akademiji u Beogradu 1968-1971, u **klasi Akademika, Prof. Vasilija Mokranjca**. – studirala 3 godine.
- Zatim, paralelno upisala studije **Istorije umetnosti na Filozofskom fakultetu, BU**, gde je završila 3 godine studija.
- Nakon toga, upisala **studije muzike na Akademiji umetnosti u Novom Sadu**, gde je iznova otpočela i **završila studije Kompozicije u klasi Akademika, Prof Dušana Radića (diplomirala Kompoziciju sa ocenom 10)**.

STRUČNO USAVRŠAVANJE (specijalizacija iz oblasti kompozicije, zatim, i rane muzike u inostranstvu)

- **Stručno usavršavanje u inostranstvu**, Stockholm, Švedska, 1973.g., **usavršavanje kompozicije** pod mentorstvom Prof. Ingvar Natanael Lidholm-a, na Kraljevskom konzervatorijumu.

- **Muzičku specijalizaciju u inostranstvu** je pohađala u Bazelu, Švajcarska, na Majstorskom kursu za ranu muziku u Školi **Cantorum Basiliensis** kod jednog od pionira rane muzike, Gospođe **Andrea-e Von Raam** (muzičkog umetnika/vokaliste, iz Studija za ranu muziku, Minhen, Nemačka), 1972/73.
- **Specijalizacija u inostranstvu u okviru Majstorske klase** u dvorcu Gorgonza kod Arezzo-a, Firenca, Italija, 1977.g., internacionalna majstorska obuka iz oblasti rane muzike, klasa Gospođe Andrea-e Von Ramm (Studio za ranu muziku, Minhen)
- **Usavršavanje u inostranstvu iz oblasti rane muzike**, stručna razmena ranomuzičkih iskustava sa Per Aber-om (Umetničkim vođom ansambla “Joculatores Upsaliensis”, iz Upsale), Stokholm, Švedska, 1986.g
- **Majstorski kurs u inostranstvu, i izvođačko-solističko gostovanje**, u klasi Mariano Rossi, Beč (Šenbrun), Austrija, 1988.g.
- **Studijski boravci** u Londonu, Yorku, Oksfordu i Kembridžu, Velika Britanija, u okviru **Studijskog putovanja & interkulture razmene (“Visiting Arts”**, po preporuci Ambasadora Vel. Britanije, Gospodina Kenneth Scott-a i British Council-a, Bgd, Srbija), 1985.g. Proučavanje i neposredno upoznavanje sa Britanskom ranomuzičkom scenom (ansamblom **“Pro Cantione Antiqua”**, itd.), i uzvratno predstavljanje dokumentacije i LP ploče ansambla *Musica Antiqua* iz Beograda, YU.
- Kao značajni kuriozitet, treba istaći da je Vera Zloković bila **članica glavnog Muzičkog žirija manifestacije PESMA EVROVIZIJE** gde je u tom svojstvu predstavljala našu zemlju (Učestvovalo je 18 zemalja, po dve osobe iz svake zemlje, tj., bila je u sastavu dvočlanog Jugoslovenskog žirija), na međunarodnom takmičenju **“Pesma Evrovizije” 1972.g.**, koja je bila emitovana širom Evrope, itd., direktno iz TV Studja u **Edinburgu, Vel. Britanija**. (Venue: Usher Hall, Edinburgh, United Kingdom.

KOMPOZICIJE:

- simfonijsko delo: **“Simfonija Orwell”**, zatim, dva gudačka kvarteta, četiri klavirske svite, jedan duvački kvintet; zatim, razne solo pesme na književne tekstove S. Raičkovića, J. Dučića, i Vaska Pope (prvo izvođenje u Ljubljani, na **Radio Ljubljani**, 1982.g.), sonatu Brevis, i nekolicinu horskih kompozicija, itd.
- Komponovala nekolicinu kraćih muzičkih dela, **NAPEVI DUHOVNOG SADRŽAJA**, na molitvene tekstove, i aranžirala muziku za pozorišnu monodramu **ŽITJE SVETOG SAVE**, Teodosija Hilandarca, a za istu tu monodramu je bila i Muzički saradnik-priredivač (1986.g.). Ovo delo je kasnije ekranizovano na RTS u vidu 42 minutnog filma (dramski umetnik Ljuba Tadić) ponovo sa autorskim kompozicijama Vere Zloković a i njenom priređenom muzikom, u izvođenju vokalnog dela ansambla “Musica Antiqua”.
- Takođe, od značajnijih muzičkih dela, komponovala je poemu: **OJ SRBIJO,...**, koju su na svečanoj akademiji u Sava Centru, 1989.g., u Beogradu (povodom Proslave 600 godina od Kosovskog Boja), u scenskom epu, sa više od 400 izvođača, vrhunskih umetnika, izvodili zajedno na velikoj koncertnoj sceni, istovremeno, solistkinja Opere, Jadranka Jovanović, veliki udruženi Sveštencički hor, Beogradski madrigalisti, Prvo Beogradsko pevačko društvo, solista Vera Zloković sa ansamblima “Musica Antiqua/Musica Antiqua Serbia”, Hor KUD-a Ivo Lola Ribar, pod ukupnom upravom Dušana Miladinovića, dirigenta; Scenarista/Reditelj:

Petar Zec; Producent: Duško Petrović. *N.B. Ovo delo je bilo izvedeno, a i reprizirano, sukcesivno u tri različita izvođenja.*

- Komponovala zapaženo muzičko delo **U Carevu čast**, koje je izvedeno na Festivalu MEDIMUS u Prizrenu, 2018. godine (Vokalna solistkinja Vera Zloković, uz muzičku pratnju ansambla "Musica Antiqua").
- **Kao anonimni kompozitor (a ređe kao kompozitor)**, potpisala je tokom svoje karijere veći broj kompozicija (razne dečije pesme, dela savremene popularne muzike, i tome slično.).

N.B. Godine 1982., u **Ljubljani, Slovenija**, na Susretu muzičkih akademija Jugoslavije, a i na **Radio Ljubljani**, izvedene su **njene dve solo pesme za glas i klavir na stihove Stevana Rajičkovića**. (vidi: Revija glazbene mladine Slovenije, 81/82 ŠT 8, 28. 5. 1982/L. 12)

- Zanimljiv kuriozitet, koji nije na odmet spomenuti, jeste i podatak da je Vera Zloković, još kao devetogodišnja devojčica komponovala pesmu "Uspavanka za lutku" a koja je primljena na jednom **anonimnom konkursu Radio Beograda**. Pošto se tada nije znalo da je tu pesmu komponovala jedna devojčica, onda je tom prilikom ipak bilo odlučeno i planirano da ovo delo pripremi za izvođenje Davorin Županić, dirigent u Radio Beogradu; a s obzirom na splet okolnosti, ova kompozicija, ipak, iz nekih razloga, nije tada (1958.g.) doživela svoju radiofonsku realizaciju.

PEDAGOŠKI RAD

- **Nastavnik Muzičkog vaspitanja** u OŠ "Đuro Đaković", u Beogradu (ugovor na Određeno vreme).
- U Srednjoj muzičkoj školi (Odsek za Staru muziku) „Josip Slavenski“ u Beogradu, **Profesor Muzičkog (Kamernog i solo ranomuzičkog pevanja)**, 1996-1998.g.
- Zatim, decenijama je **vodila Radionice ranomuzičke umetnosti** u okviru ansambala *Musica Antiqua (Consort)*, kao i *Musica Antiqua Serbia*, gde je konceptijski pripremala programe obuke, i vodila specijalističke radionice gde su se stručno usavršavale brojne generacije akademski obrazovanih muzičkih umetnika/izvođača; Skoro svi značajniji članovi ovih ansambala nastavili su svoje karijere u inostranstvu, nakon toga što su delom "ispekli svoj zanat" u navedenim ansamblima i tako stekli neophodno iskustvo za nastup i prodor na svetskim scenama.
- V. Zloković je obavljala dugo godina **pedagoški rad u oblasti opšte kulture**, u vidu popularizacije ranomuzičke umetnosti u svojstvu urednika/autora/voditelja brojnih epizoda TV emisije „Viva Musica Antiqua“ ("Živela stara muzika") na TV Politika, tokom 1990-1993.g.

HOROVOĐA/HORSKI DIRIGENT

- Bila je Vođa/Dirigent **Crkvenog Hora "Crkve Rođenja Presvete Bogorodice"**, na Kalemegdanu (u narodu poznata i kao "Crkva Ružica"), u periodu 1978 – 1982.g.
- Dirigent/horovođa **Dečijeg Crkvenog hora u Srpskoj Sabornoj Crkvi**, u Beogradu, u periodu 1981-1984.g.

STVARALAŠTVO U SVOJSTVU MUZIČKOG SARADNIKA-PRIREĐIVAČA I UMETNIČKOG RUKOVODIOCA DVA RANOUMETNIČKA ANSAMBLA

- Na RTS-u realizovala veći broj projekata u svojstvu Muzički saradnik-priredivač (Priredivač muzike za veliki **serijal TV emisija "Vizantijski svet Južnih Slovena"** (autora i scenariste, prof. dr Ivana Đurića), ukupno 6 epizoda, 1987.g.
- Muzički saradnik-priredivač muzičkog programa za film **"Istarske legende"**
- Priredivač deonica sa ranom muzikom u **dugometražnom filmu "Darovi domu Svetih ratnika** (Režisera Zdravka Velimirovića).
- Umetnički direktor i Muzički saradnik-Priredivač emisija sa samostalnim koncertnim nastupima anambla "Musica Antiqua", a koje su **nagrađene na TV Festivalima u zemlji i inostranstvu**: TV emisije "Muzički atelje", i "Mali koncert".
- Autorka je većine programa malih didaktičkih antologija muzičkih dela rane muzike, kao i umetničkih muzičko-scenskih postavki prilikom nastupa ansambala *Musica Antiqua* i *Musica Antiqua Serbiana*.
- Kao vrsni poznavalac/izvođač dela rane muzike bila je **Priredivač** mnogih snimljenih malih **muzičkih antologija od kojih su dve najistaknutije objavljene u izdanju prestižne izdavačke kuće MERIDIAN RECORDS, London, UK (CD "Music of Kings", 2003.g.; CD "East Empire Light", 2009.g.)**.
- **Značajno je da se još neobjavljeni studijski snimci mnogih muzičkih izvedbi nalaze u procesu objavljivanja jer je pripremljeno još ukupno 5 antologijskih izdanja rane muzike na CD-ovima, i pregovori sa inostranim izdavačima su trenutno u toku.** (Neobjavljena dela, na svim navedenim diskovima su u izvođenju ansambala MA i MAS, pod Umetničkim vođstvom Vere Zloković.

ISTRAŽIVAČKO-MUZIKOLOŠKI I ANTOLOGIČARSKO-PRIREĐIVAČKI DOPRINOSI

(N.B. Muzikološka istraživanja ranomuzičkih spisa i notacija vezano za temeljitija proučavanja muzičkih izvora vizantijskih i srpskih autora, njihove stilske muzičke estetike i prakse izvođenja, V. Zloković je obrađivala i koristila na osnovu građe i stručne literature koje je dobijala prevashodno zahvaljujući ličnom poznanstvu, saradnji sa, i darežljivošću akademika Prof dr Dimitrija Stefanovića, i muzikologa Andrije Jakovljevića, zatim, Oca Pajsija sa Hilandara, kao i drugih relevantnih muzikoloških autora. Stvaralački doprinos Vere Zloković se još ogledava i u autorskom priređivanju antologijskog tipa mnogih zvučnih muzički izdanja koja je Vera objavljivala u okviru svog rada sa svojim ansamblima, a koji su plod njenog višegodišnjeg studioznog istraživačkog rada, kao i proučavanja svetskih i domaćih iskustava u izvođenju dela rane muzike (ukupno preko 50 godina stvaralaštva u ovom domenu); zatim, tu je naveden i njen didaktički doprinos u vidu autorskog sastavljanja koncertnih programa (selekcija koncertnih repertoara za oba napomenuta ansambla)

- Povremeno je davala i teorijske doprinose u okviru svojih muzikoloških istraživanja rane muzike. (Održala je predavanje u Jašiju, Rumunija, 1995.g., pod nazivom „**Muzika u molitvi i molitva u muzici**“ u okviru Simpozijuma Vizantijske Paleografije).

- Zatim, kao gost u većem broju specijalnih TV emisija, davala je često intervjuje o ranoj muzici na **ART TV-u** u Beogradu 1990-tih godina prošlog veka, kao i u nizu TV emisija **na televiziji "TV Politika" gde je bila dugogodišnji autor, urednik i voditelj jedinstvene TV emisije koja je bila specijalizovana za predstavljanje rane muzike u našoj sredini.**
- Tokom višedecenijskog stvaralaštva, a na osnovu stečenih teorijsko-stručnih saznanja i uvida, kao i dugogodišnjeg praktičnog muzičkog iskustva u svojstvu izvođača/soliste, i ansambliste, a svakako i kao priređivač/selektor muzičkih programa i repertoara u oblasti ranomuzičkih tradicija Istoka i Zapada, **V. Zloković je davala veliki broj intervjuja za razne štampane medije, tj. dnevne novine, nedeljnike i druge stručne i revijalne časopise i listove.** U zaista velikom broju objavljenih intervjuja i razgovora, učestalo je davala svoje sažetije teorijsko-istraživačke doprinose sagledavanju fenomena stvaranja i autentičnog izvođenja rane muzike, doprinose kroz tako upriličeno iznošenje svojih zapažanja i promišljanja o opštem umetničkom značaju ove vrste muzike, o raznim periodima koje rana muzika obuhvata, o esteticima i poetima muzičkog stvaralaštva u prošlosti, o složenosti razumevanja tih istorijskih perioda sa stanovišta stvaralaštva i recepcije te muzike, te razmatranja o njihovom umetničkom i društvenom značaju, i na taj način didaktički upotpunjavala i produbljivala znanja i razumevanje koje je publika i šira čitalačka javnost sticala slušajući izvođenja ili čitajući o tim koncertima i nastupima u štampi.
- U periodu 1977. – 2020.g., pored rada na promovisanju rane muzike u okviru TV emisije koju je vodila, a u okviru kojih je **vodila razgovore sa brojnim muzičkim umetnicima i poslenicima**, ona je u svojstvu specijalnih gostovanja na elektronskim medijima drugih televizija i radio stanica (RTS, Radio Beograd, Radio Novi Sad, Radio Zagreb, Radio Zadar, TV Istra, itd.), **imala svih ovih godina i poduža izlaganja, sa zanimljivim teorijsko-kritičkim eksplikacijama i zapažanjima, prilikom davanja podužih intervjuja tim medijima** (npr., poslednjih godina, u jednosatnoj emisiji posvećenoj ranomuzičkoj svetovnoj i duhovnoj muzici Istoka i Zapada na portalu i You Tube-kanalu "Radio Snaga naroda", 2018.g.; zatim, u dva poduža gostovanja na TV HRAM-u, 2020.g.; **u Kulturnom dnevniku RTS-a, 2020.g.,** zatim, u **emisiji RTS-a** povodom nastupa Vere Zloković i ansambla "Musica Antiqua" na međunarodnom festivalu **MEDIMUS**, 2018.g. u Prizrenu, i u drugim brojnim prilikama.

NAJRANIJA IZVOĐAČKA KARIJERA U SVOJSTVU VOKALNOG IZVOĐAČA od 1960 do 1976.g. (Period pre osnivanja ansambla *Musica Antiqua*)

- Članica/Solistkinja **poznatog DEČIJEG HORA Radio Televizije Beograda, pod umetničkim vođstvom kompozitora/Dirigenta Zlatana Vaude** (Vera Zloković je pevala u svojstvu soliste i člana ovog hora punih 5 godina, 1960-65.)

N.B. Za vreme perioda kada je Vera Zloković bila Solista/Članica DEČIJEG HORA RTB-a realizovani su značajni studijski snimci Dečijeg hora, a nekoliko godina kasnije izdata **je LP ploča sa snimcima horskog izvođenja dela rane muzike, još davne 1967.g.** (Ovaj period možemo uzeti kao zvanični početak ozbiljnije profesionalne-snimačke karijere vokalnog horskog i solističkog izvođenja dela rane muzike, od strane Vere Zloković, a i period kada zvanično otpočinje njena veća naklonjenost i posvećenost raznim tradicijama rane muzike):

Radi se o muzičkom izdanju DH RTB/Ljubljana, iz 1967.g. u izvođenju Dečijeg hora RTB (**Priredivač/Horovođa/Dirigent – Zlatan Vauda**, u vidu zaista jedinstvenog podviga u tadašnjoj domaćoj gramofonskoj produkciji sa delima iz ranomuzičkog nasleđa ranih autora iz Evrope i sa područja Jugoslavije (dela Kir Stefana Srbina, Anonimusa, Petra Hektorović, Mark Antonia Romana, Tomas Checcinija, Franciscus Bossinensis-a/Franje Bosanca, Vinka Jelić, i Ivana Lukačića).

- Nastavila **solističko pevanje na Radio Beogradu**, gde je još kao devojčica **pevala pesme za decu raznih kompozitora** (selektor numera/umetničko vođenje: Millica Manojlović, Vođa Hora “Kolibri”). **Snimljeno je preko 10 raznih pesama za decu u solističkom izvođenju Vere Zloković, u Studiju 6, na Radio Beogradu (1961-62.g.)**.
- **Pevala u svojstvu soliste** dečiju pesmu “*O Školama*”, kompozitora Konstantina Babića, uz orkestarsku pratnju, **na velikoj sceni u NU Kolarac, 1963.g.**
- Pevala je u **Crkvenom horu Voznesenske Crkve** u Beogradu (od 1968/69 godine pa sve do kraja 1981.g.).
- Povremeno, **vokalno-izvođačka aktivnost u svojstvu pratećih vokala na Radio Beogradu**, kao i **u pratećim vokalima na nastupima raznih popularnih vokalnih izvođača u mnogim radio i televizijskim emisijama RTB-a.** (1967 – 1970.g.)
- Izvodila, zajedno sa muzičarem, Draganom Mladenovićem, kao solista (ili u duetu), muzičke programe stare muzike, na većem broju nastupa i mini koncerata (1970 – 1973.g.)
- Zatim, kraće vreme, nekoliko puta, pevala i u poznatom ranomuzičkom vokalno-instrumentalnom **ansamblu “Renesans”**, tokom 1972-74.g, u svojstvu Saradnika.
- Pevala je u **Horu Ruske Crkve “Moskovsko Podvorje”**, na Tašmajdanu (1982-1984.g.).

Stvaralaštvo pri ansamblima MUSICA ANTIQUA I MUSICA ANTIQUA SERBIANA (1977 – 2018.)

V. Zloković je jedan od osnivača (zajedno sa flautistom i pedagogom, Bodinom Starčevićem, i Slobodanom Vujisićem, lautistom) ranomuzičkog vokalno-instrumentalnog ansambla MUSICA ANTIQUA Consort. Ona je Vođa/Umetnički direktor, solista, i aranžer ovog vrhunskog ansambla rane muzike od samog početka pa sve do danas (1977 –2020. g). Ansambl i dalje nastupa povremeno i dan danas. Nažalost, ovom prilikom nije moguće, zbog ograničenog prostora, navoditi sva imena brojnih muzičkih umetnika koji su tokom svih proteklih decenija nastupali u ansamblima *Musica Antiqua* i *Musica Antiqua Serbiana*, što je inače već urađeno u nekim drugim tekstovima i prilikama.

Vera Zloković je, takođe, i jedan je od osnivača, a i umetnički direktor ansambla MUSICA ANTIQUA SERBIANA (1987-2020), još od samog osnivanja ansambla. Ansambl postoji i dan danas, ali nastupa veoma retko. Ansambl je bila prvobitno pokrenula i osnovala zajedno sa Grujicom Paunovićem, Predragom Đokovićem, Nenadom Ristićem, i Oliverom Sabo, istaknutim umetnicima. “Musica Antiqua Serbiana” je vokalni sastav poznat širom sveta po izvođenju dela iz ranomuzičke tradicije duhovne muzike srednjovekovne Srpske države kao i tradicije duhovne crkvene muzike drugih Pravoslavnih naroda.

Ova dva renomirana ansambla su tokom poslednje 43 godine imala preko 2000 koncerata i nastupa u zemlji i inostranstvu. Njihova muzika je izvođena **na televizijama i radio stanicama u preko 40 zemalja, širom sveta (BBC, RTF, RAI, Radio Pariz, Radio Berlin, itd.)**. Mnoge TV emisije njihovih koncerata predstavljane su i preko **Satelitske televizije** tako da su i širi internacionalni i evropski auditoriji imali priliku da uživaju u njihovim koncertima.

Tokom proteklih decenija ansambli su nastupali u Francuskoj, Belgiji, Holandiji, Nemačkoj (velika turneja sa koncertima u deset gradova), kao i drugim državama. U SFRJ, ansambli su nastupali u skoro svim većim i značajnim gradovima: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Podgorica, Skopje, Novi Sad, Subotica, Niš, Dubrovnik (Dubrovačke letnje igre), Split, Pula, Rijeka, Rovinj, Poreč, Grožnjan, Maribor, Kopar, Banja Luka, Zadar, Hvar, Korčula, Brač, Osijek, Varaždin, Priština, Kragujevac, Zrenjanin, Kruševac, Knjaževac, Budva, Kotor, Perast, Prizren, Ulcinj, Sombor, Apatin, itd.

Zanimljiv kuriozitet je činjenica da su pojedini **istaknuti kompozitori komponovali vokalno-instrumentalna dela posebno posvećena ansamblu Musica Antiqua**, dela savremene muzičke orijentacije: Milorad Kuzmanović (*Trenodija*), Slobodan Drobnjak (*Pelitorikus*, i *Madrigal za Veru* kao i Enriko Josif (*Oktobru hododarje*). Ova dela su izvođena kao dela van redovne programske orijentacije ansambla, na savremenim instrumentima u okviru TV i Radio emisije “**Muzički atelje**”, RTS-a, i Radio Beograda (Srđan Barić, urednik; reditelj, Arsa Jovanović; voditelj, Zoran Hristić), i tokom nekih drugih prigoda.

N.B. Vera Zloković je često nastupala solistički, kao i u solo deonicama odredđenih numera, na skoro svim koncertima i nastupima ansambla Musica Antiqua, kao i prilikom značajnih jubileja, svečanosti i drugih prigoda.

Ansambli su, za svoj veoma zapaženi rad, dobitnici velikog broja nagrada na inostranim televizijskim festivalima, festivalima rane muzike, kao i na inostranim Radio stanicama. Takođe su i **dobitnici većeg broja domaćih i inostranih nagrada i priznanja.**

Nagrade u zemlji:

NAGRADA BEMUS-a 1987.g. (*ansambl Musica Antiqua: Vera Zloković, Žarko Stojiljković, Grujica Paunović, Branislav Rakić, et al.*).

Najbolji ansambl, Ohridsko leto, 1986.g.

Najbolji ansambl dve godine za redom, Internacionalni festival Večeri Sv. Donata, Zadar (1983.g.; 1984.g.).

Nagrade u inostranstvu:

Novčana nagrada i plaketa, Letnji muzički praznici, Drezden, Nemačka, 1985.g.

Priznanje za izvođenje baroknih dela, Internacionalni festival rane muzike, Briž, Belgija, 1984.

TELEVIZIJSKE NAGRADE: dodeljivane za TV produkcije celovečernjih emisija rane muzike u izvođenju ansambala “Musica Antiqua” i “Musica Antiqua Serbiana”: **TV Festival, Portorož, 1981.g.; Zlatna Ruža Montrea, Švajcarska, 1983.g.; TV Festival, Montreal, 1988.g.; TV Festival, Venecija, 1992.g.; i Zlatni Prag (TV I Radio festival), Prag, 1997.g.**

Tokom više decenijskog rada i postojanja o navedenim ansamblima i njihovom umetničkom radu, kao i o doprinosu Vere Zloković, **kritike i recenzije su pisali sledeći značajni muzikolozi, kritičari, umetnici, i urednici muzičkih programa na medijima: akademik, muzikolog, Prof dr Dimitrije Stefanović; Direktor Muzikološkog instituta SANU, muzikolog dr Dragutin Gostuški; akademik Stanojlo Rajičić; prof dr Petar Bingulac; dr Snežana Nikolajević; dr Ana Matović; Hristina Medić,**

Milena Miloradović, muzikolog dr Donata Premeru, mr Milena Pešić, Miriam Haag Horowitz; Gerda Reinhold; Johan Van Veen; muzikolog i kritičar, Đorđe Šaula; Aleksandra Paladin (u doktorskoj disertaciji), Radost Galonja Krtinić (doktorska disertacija); dirigent Darinka Matić Marović, Erika Krpan; kao i mnogi drugi značajni muzikolozi i muzički kritičari.

Zatim, objavljena je LP gramofonska ploča kao i dva CD muzička izdanja, koja su doživela veoma zapažene prikaze u značajnim inostranim muzičkim časopisima: DIAPASON, GRAMOPHONE, FANFARE, kao i domaćem časopisu TREĆI PROGRAM, RTB, itd.

Svakako, i dugogodišnju podršku kompozitorskog i drugog umetničkog rada Vere Zloković sa ansamblima davao je njen fakultetski profesor i mentor, Akademik Dušan Radić, a uživala je i veliku naklonost i podršku Akademika Ljubice Marić, kompozitora, koja je pratila rad Vere Zloković i ova dva ansambla, i prisustvovala je na svim njihovim većim koncertima u Beogradu.

Objavljeni snimci dela renesansnih evropskih autora u izvođenju ansambla *Musica Antiqua*:

LP gramofonska ploča, "*Muzička gozba*" u izdanju PGP/RTS, 1983.g.

CD, "*Muzika kraljeva*", u izdanju izdavačke kuće Informatika, Beograd, 2000.g.,

Objavljena dela duhovne muzike pravoslavnih naroda:

CD, "*Svetlost Istočnog Carstva*", u izdanju izdavačke kuće Svetigora, 2002.g.

Dela rane muzike objavljene u inostranstvu (ponovljena izdanja objavljena u Vel. Britaniji):

CD, *The Music of Kings*, Meridian Records, London, UK

CD, *East Empire Light*, Meridian Records, London, UK

MUZIKOLOŠKI I PRAKTIČNI DOPRINOS ANTOLOGIJSKOM SABIRANJU MUZIČKIH IZVOĐENJA ZNAČAJNIH DELA STARE MUZIKE ZAPADA I ISTOKA;

- Doprinos istančanoj i naučno-utemeljenoj selekciji programa i repertoara rane muzike za ansamble Musica Antiqua Consort i Musica Antiqua Serbiana;
- Posebni doprinos Vere Zloković predstavljanju bogatsva i raznovrsnosti muzičkih tradicija starih perioda našoj i inostranoj javnosti kao i doprinos širenju opšteg interesovanja za ranu muziku na koncertnim scenama uživo, kao i na televiziji i radiju (podsetimo se, u inostranstvu, u Velikoj Britaniji, renomirana muzička kuća MERIDIAN RECORDS, London, UK, objavila JE 2 CD-a (**sa prikladnim brošurama na Engleskom jeziku**) ova dva ansambla, a u pripremi za objavljivanje je još 5 CD-ova sa muzikom Istočnih i Zapadnih ranomuzičkih tradicija u izvođenju ova dva naširoko poznata ansambla.
- Doprinos recepciji značajnog i raznovrsnog muzičkog nasleđa evropskih naroda i duhovne muzike vizantijskog nasleđa i duhovno-crkvene muzike pravoslavnog sveta (rane muzike iz perioda Srednjeg veka, Renesanse, Baroka).

Pojedini kultni, antologijski, TV nastupi i koncertne TV emisije ansambala MA i MAS arhivirani su i objavljeni na dva posebna Internet YOU TUBE kanala, po jedan za svaki ansambl odvojeno...

Kao žaključak o radu istaknute umetnice Vere Zloković i ansamblima Musica Antiqua i Musica Antiqua Serbiana, **najprikladnije je citirati delove iz tekstova i beseda poznatih muzikologa, dr Snežane Nikolajević, i dr Ane Matović:**

“Osnivač i rukovodilac ansambla Vera Zloković upravila je na njega (ansambl *Musica Antiqua/ Musica antiqua Serbiana*) sve svoje znanje, umeće i delovanje... ..obračujući posebnu pažnju vokalnoj deonici, Vera Zloković je u vokalni slog unela kontratenorsku partiju a vokalni slog razvila do madrigalskog šestoglasja. Različite kontratenorske linije (diskant i altus), superponirane sa zvukom starih instrumenata, davale su neke potpuno nove zvučne boje i valere. Treba naglasiti da je ansambl *Musica Antiqua* time bio prvi na našim prostorima i da su mnogi zapisi u takvom ruhu prvi put prozvučali kod nas. Kontratenori koji su se školovali u radionici ovog ansambla plasirali su se u sam izvođački vrh u raznim Evropskim sredinama.

... Uz značajan prostor posvećen zapadnoevropskoj renesansi, ansambl *Musica Antiqua* je u svoj repertoar uneo i muziku istočne Evrope – vizantijsko i srpsko srednjovekovno pojanje – i kroz svoju posebnu opciju *Musica antiqua Serbiana* uspeo da definiše dve posebne zvučne aure. Tako je ansambl *Musica Antiqua* nastupao sa značajnim uspehom i u sredinama koje neguju vrlo stroge kriterijume interpretacije srednjevekovne i renesansne muzike, njegov veliki značaj za našu sredinu ispoljava se upravo u tom definisanju raznolikosti, a to znači i iznalaženju i ispoljavanju mikro-karakteristika ovog interpretativnog polja.”

dr Snežana Nikolajević, muzikolog i Muzički urednik RTS-a

„Tako je ova grupa mladih radoznalih ljudi, pod vođstvom Vere Zloković, zaronila predanošću arheologa u tajnovitu zvukovnu baštinu srednjeg veka... ..Izvođački sastav se, pod budnim okom direktora i umetničkog rukovodioca Vere Zloković, prilagođava autentičnim zahtevima svake pojedine kompozicije – bilo da se radi o broju i sastavu vokalnog parta, bilo o instrumentalnim deonicama... ..Prvi put u našoj sredini predstavljen je dobro prostudiran i izbalansiran vokalni zvuk koji je usavršen do simbioze svih zastupljenih glasova -- od soprana do basa. Naročito se insistiralo na tome da boja zvuka, vokalna tehnika i način izvođenja, u potpunosti odgovaraju zastupljenim stilskim pravcima i da se uklapaju, moglo bi se čak reći i stapaju sa zvukom pratećih instrumenata...

... a posebno lep, izbalansiran mezzosopran Vere Zloković, stilski uobličen u najboljim Evropskim majstorskim školama za staru muziku, u klasama značajnih profesora (npr. Andrea-e Von Ramm, sledbenicima Davida Munrow-a, Alfreda Deller-a, Nigel Rogers-a, Jean Belliard-a, James-a Griffett-a, itd.). Dobro savladana vokalna tehnika, koju je Vera Zloković prenosila na svoje saradnike, omogućila je članovima ansambla pokretljivo i izuzetno sugestivno izvođenje.

Mnogo toga je u izvođenju ansambla *Musica Antiqua* premijerno u našim, ali ne retko i u svetskim okvirima. Neprekidno, Vera Zloković traga za neizvedenim biserima starog zvuka, na svim stranama Evropskog kontinenta – od Španije do Gruzije, tako da su brojna dela, a naročito kompozicije sa prostora bivše Jugoslavije, u izvođenju ovog ansambla doživele svoje premijere.

Da bi postigla verodostojno izvođenje stilski divergentog repertoara, koji obuhvata kompozicije različitih epoha i podneblja, Vera Zloković je gotovo dve ipo decenije uložila ne samo u svoje usavršavanje, već je obavljala pravu pedagošku delatnost, učinivši od ansambla svojevrstni rasadnik starog zvuka koji okuplja izvrsne umetnike. Vežbajući sa članovima ansambla, ona ulaže ogroman napor da mlade, nadarene muzičare profesionalce (koji su već završili redovno, klasično muzičko školovanje) kroz rad u svojoj radionici zvuka uvede u tajne savlađivanja obimnog programa, od

najranijih muzičkih zapisa Ars Antique, Ars Nove, Španske i Engleske monodije, Gregorijanskog korala, škole Notr Dam, Meister Singer-a, trubadura i truvera, do rane i visoke renesanse i baroka, te pozorišne muzike ovog starog razdoblja, itd... – i tako od njih napravi profesionalce sasvim specifičnog kova. U svom nesebičnom i uspješnom prenošenju bogatog znanja sticanog godinama, obuhvatila je preko stotinu mladih darovitih muzičara, od kojih je nekoliko desetina preraslo u prave umetnike, potpuno posvećene ovoj muzici. Njeni najbolji učenici, prikazujući program naučen tokom rada u ansamblu Musica Antiqua, prolazili su ispite na uvažanim visokim školama u Londonu, Parizu, Frankfurtu, Kelnu, Bazelu... i bili primani odmah u završnu godinu ili na postdiplomske studije. Bez preterivanja možemo reći da je značaj ove male radionice zvuka prevazišao prvobitnu nameru njenog autora – da naprosto obuči članove ansambla. Vremenom, ona je prerasla u prvu i najvišu instituciju koja u nas neguje stari zvuk.

Srpska akademija nauka i umetnosti odmah je uočila značaj pojave ansambla Musica Antiqua. Mnogi njeni članovi njihovi su poštovaoci, a posebno akademik Stanojlo Rajčić koji je priredio brojne koncerte ovog ansambla u Galeriji SANU. Njihove nastupe upriličili su i pojedini instituti (Muzikološki, Vizantološki, Istorijski, Arheološki). Osim toga, ansambl je bio čest gost i učesnik multidisciplinarnih tribina dr Dragutina Gostušskog...

Kao izuzetno uigran tim vrhunskog svetskog nivoa ansambl redovno nastupa u značajnim svetskim muzičkim dvoranama, crkvama i zamkovima u Brižu, Drezdenu, Berlinu, Lajpcigu, Postdamu, Roštoku, Minhenu, Veneciji, Dubrovniku, Kastoriji (Grčka).“

dr Ana Matović, doktor muzikologije, Muzikološki institut SANU

Na samom kraju treba čuti i reći **uvaženog muzikologa, akademika dr Dimitrija Stefanovića:**

PREDMET: *Preporuka uz zahtev za dodelu nacionalnog priznanja*

Rad Vere Zloković, osnivača i direktora dva ranomuzička ansambla, vokalno-instrumentalnog Musica Antiqua i vokalnog Musica Antiqua Serbia, pomno pratim još od 1977. godine. Smatram za neophodno da posebno naglasim izuzetnu važnost njenog umetničkog, naučno-istraživačkog i pedagoškog rada, dugog preko tri decenije.

Sa muzikološkog stanovišta procenjuje se da je njen kvalitativni doprinos na srpskoj muzičkoj sceni jedinstven. Svojim visoko profesionalnim pristupom, obučavajući akademske umetnike u autentičnoj interpretaciji ranog zvuka, predstavila je našim prostorima, po prvi put, veliko muzičko blago proteklih vekova, uobličeno u stručne i pitke programske celine.

Dostignuća Vere Zloković su visoko ocenjena i prihvaćena sa dobrodošlicom od vodećih svetskih autoriteta u ovoj oblasti, James-a Griffett-a (direktor Procantione Antiqua, London) i Andrea-e von Ramm (Studio za ranu muziku, Minhen).

Takođe je potrebno u najvećoj meri istaći, ono što je za Srbiju kao zajednicu kulture od neprocenjive važnosti, njeno nepokolebljivo nastojanje da sačuva od zaborava originalni srpski, pravoslavni,

vizantijski zvuk Srednjeg veka. Rezultati ovog uspešnog poduhvata očigledni su, budući da su na našoj muzičkoj sceni sve brojniji umetnici inspirisani ovim primerom.

U čvrstom uverenju da je Vera Zloković postavila neke od nezaobilaznih postulata srpske kulture danas, predlažem da joj se odužimo zaslužnim priznanjem u vidu dodele nacionalne penzije.

23.10. 2012.

Dr. Dimitrije Stefanović, muzikolog
akademik

.....

„Prilozi za biografiju Vere Zloković“ (izvodi iz šireg Biografskog dela o Veri Zloković)

Autor teksta:

***Mihailo M. Ristić**, multimedijalni umetnik, filmski i video stvaralac, publicista, pesnik i književni prevodilac, biografski pisac, i Gostujući predavač na Interdisciplinarnim postdiplomskim/doktorskim studijama (Višemedijska umetnost), pri Rektoratu, na Univerzitetu umetnosti u Beogradu (2003 – 2013.g.).